

TEOLOGI-SAILLA

AITA SANTUAREN

ITZA

ITZ-AUREA.— Nundik eta nola asi? Naiko lan ta buru-auste izan det erabaki egoki bat artzen. Nik uste bezela, gure aldizkingi "YAKIN" illabetero ageñtua izan balitz, ainbestean moldatuko nintzan gai oni buruz nik asieran nuan naia burutzeko. Bañan, lau illabeteen bein agertzeak nere naia aldatu-arazi dit. Nere gogo, Aita Santu Itza'ren beñ ematea zan; ots, itzaldi, eskutiz, dei... itz batean, Aita Santuaren aotik edo eskutik sortzen ziran lan guztien beñ eman, bakoitzari laburpen mots bat jariaz. Au ordea, ezin deike orain, amairik gabe, izango bailitzake.

Izan ere arigafi benetan baidegu Aita Santuak egiten duana! Bi egunean bein beintzat, badu bere itzaldi, eskutiz edo ofelakoren bat, eta bear bada gelago. Urutira joan gabe, aurtego urillan ogeiren bat zenbatu ditut.

Arigafiena ez da ordea, "zenbat" itzaldi eman edo zenbat eskutiz idatzi dituan jakitea. Askoz ere arigafiago beste zerbat degu: "nori" eta "nola" dagian lan jakitea.

a) Nori itz -egiten dion:

Bere itza ez dute apaizak bakarik entzuten, ez; jakintsu eta ez jakiñak: langilleedo jakitunak; afantzale naiz mendi-goizale; esnetzaille naiz ola-gizon; eta abar... Danontzat izan oi da bere itza.

b) Nola mintzo oi da:

Guztiei mintzo oi zaie, eta guztiei, au da arigafi benetan, maisukiro. Guztiei zuzenbide bikaiñak damazkie; as-

kotan gañera, bide beñiak ere irikitzen, asmo beñiak piztu-
arazten. Guztiei gañera, aita on bezela mintzo oi zale. Ga-
xoak eta aulak badakite ongi artuak izango dirala beti; i-
txaropena galdua dutenak, an arkituko dute.

Bañan, badaki noizean beñ, bear danean, gogor edo
iñoren bildurik gabe itzegiten; adi bidez, Hungarian, Poloni
eta Suez'engertatuerei buruz itzegin duan eran. Askatasuna
eta pakearen alde mundu oso osoari zuzendu zaio azaroaren
ogeian. Garai bateko igarleak bezela itzegin digu egun aue-
tan, gizonen ankerkeriak negartuaz eta San Gregorio vandalo-
en aurrean eta Kalisto irugañena turkoen aurrean gogora eka-
riaz.

Beregatik esan dezakegu Kristogatik esan zana:"
"Transiit beneficiens". On egiñaz igaro zan. Aita Santu au
bai benetan Kristoren ordeko degula; obeto esateko Kristo
bigañen. Entzun dezagun beraz, bere itza, Kristoren itza ba-
litz bezelaxe, eta bear duan begirune arekin irakuri.

Nere asmoaz itz bat:

Esan bezela beraz, alen neufian, Aita Santuaren i-
tzaldi, eskutitz...guztien beñ eman nairik aurreko lau ille-
koen beñ ematea asmo det; bañan ez noski bakoitzari bere la-
burpena emanez. Guztiak -neregaraño eldu diranak beintzat-
asalduko ditut, bat bestearen atzean. Bañan bakañen batedo
besterialaburpen edo azalpena ez diot emango. Guri, apaizgai
geranori ondoenik etofiko zaizkigunak, guk ari ditugun i-
kastolekin ondoenik batzen diranak. Ez det nik ofekin beste
itzaldi, eta eskutitzetan Aita Santuak erabiltzen dituan gai-
ak gañantzirik ez dutela guretzat esan nai. Ez. Badute, eta
aundia, Aita Santu berak erakusten digunez. Apaizek, Eleiz
gaietatik kanpo, eguneko jakintzak erakusten digutena jakin
eta sakondu beañean dira, auek egingo dizkiguten galderari
erantzun alizan dezagun. Gañera, gure sinismenarekin, Elei-
zak erakusten digunarekin ongi etortzen diran edi ez ikus-
te añen; zuzendu beañik duten edo ez, zillegi zaizkigun edo
ez.

Beraz, nik oraingoz, egingo dedana au da: urteak
amabi illabete dituala jakinki eta YAKIN urtean iru bider
beterik ateratzen ez dala, urtea irutan jari det. Lai illa-
bete sartuko dira beraz, bakoitzean. "Aita Santuaren Itza"

rako illabeteko bakoitzetik itzaldi eskutitz...bat edo besterik ez det artuko agertzeko. Besteak, ori bai, azalduta-koaren ondoren besteak oro jafiko ditut,baño laburpenik eta ezer gabe; zein egunetan nori Aita Santuak itz egin dion.

Gaiari buruz:

Aita Santuak bere itzaldi,eskutitz...etan erabili dituan gaiak edotarikoak dirala esan genezake. Izan ere bizpide ain ezberdiñak dituten gizatalderi mintzo bai zaié. Apaizeri dagozkien gaietaz mintzo zaié; langilleei berari dagozkienetaz; agintariei, berdin; arrantzaleeri ere bai,erriari bereetaz; sendagilleeri zer esanik ez. Erromara joan eta Aita Santuari agertu bat egin diotenak oro,bere itzaren xamurtasuna bere biotz belarrietan gozatuko etzuanik ez det uste izango danik. Ezta ere Erroman izandako garrantzi zerbaiteko batzar edo bildurarik guztion Aita degun gizon onen zaletasun itzik artu ez duanik.

Goazen orain,beraz,Itz au agertu,Itz au mamitzera, eskatzen duan begirunearekin.

D A G O N I L L A

MIN-BIZI aurkako Batzorde Nagusiari. (19'an)

ITZALDIA.

"Min-bizia" egunetik egunera eriotz geiago egiten ari da,alderdi guzietara zabaltzenago da;eta oraindik jakintsuak,ikerketa ugari eta itxarkorrak egin arren,ez dira iritxi nundik datorkigun jakitera. Zerksortuarazten du? Ainbeste ta ainbeste era artzen bait ditu agertzerakoar. Caldera oni ez diote oraindik azken itzik eman. Bañan Aita Santuak bere inguruan bildurik dituan jakintsuerei dionez,azken itz ori asmatzekotan gabiltz. Eta bitartean? Lenik agerten dien,asierá asieratik,ots,min ori nabaitu bezain laster azaldu ezkerro,garaitzea balegokela eta izkutu izkutuan luzatzea kaltegarri gaxo berari zaiola. Zenbat eta azkarrago azaldu, orduan eta errezago omen da ta sendatzea. Zenbat eta geiago izkutuan eduki,orduan eta okerrago.

Eta gero argikiro agertzen die nola jokatu bearre-

an diran gaxotasun orren menpeko diran eriaurrean. "Benetan min-biziaren jabe dan baten aurrean dagola ziur ikusitakoan oneri begiratu bearko dio: sendagaiak nolaz erabilli? edotarietako sendagaiak erabilli baño len...aztertu bearko du gizona gizon danez, bere batsun, bere nortasunean; ez bakarrik gizona miñaren menpeko, baita ere...onek gizartean duan egitekoari buruz".

Eta zuzenbide jator batzuek eman ondoren, amaitzen du esanaz: "...zenbat naigabe gutxiagi izango ez ote lirake min-bizia zerk sortzen duan jakiñen balitz. Otoitzean eskatuko diot, arren eta arren Jaungoikoari, zuen biotzak ergitu ditzala eta zuen adimenak azkartu asmakizunez beterik, jakintzak zertxobat geiago jakiñez aurrera anka eman dezan; bañan batez ere, lan auetan ari zeraten guztiontzat askotan aspergarri eta ondorio gabeko dan lan ontan aspertzeke jarraitzeko eskerra, eskatuko diot Altsuari. Norbait aspertuko balitz oar bedi siñismenez eta Jainko lagun urkoarekiko maitasunez bizi dan gizonak bere lan guztiak Jaunari eskeintzen dizkiola eskari eta otoitzaren bidez".

Ara emen Dagonillako beste Itzaldiak:

- (2'an) Baserritar Gaztedi Katolikoaren I Erriarteko Batzarrari. Itzaldia.
- (4'an) "Vedane" Kartujo etreko Gerardo Ramaker Nagusiari, Etxe Asieraren Bostgarren eun-urte betetze egunean. Eskutitza.
- (29'an) Barcelona'ko Sendagille Batzarreko Abestaldekoeri. Itz bi.

I R A I L L A

Liturji-Pastoral buruz, Asis'en izan zan Batzar Nagusiari. (22'an)

ITZALDIA.

Ez dot nik uste "Yakin" aldizkarian idazten asiak diranetatik iñor izango danik, Italia'ko erri txiki baña polit dan Asis'en Urrillaren 18'tik 22'era bildu zan Batzardearen berri ez duanik. Apaizgai edo Apaiz diran oroen-

tzat garrantzi aundikoa eta ondorio bikañak emango dituana, bait degu;ots,Eliz-otoitz eta Gotzaintza buruz Asis en izan zan Batzar Nagusia.

Liturji gaiak egun egunekoak ditugula jakiteko, beste errialdeko aldizkarietan, batez ere Prantzi, Belgika eta Alemanikoetan, begiratu bat ematea naikoa degu. Dom Geranger izan zan gai auri astindu aundi aundia emateko Jaunak piztuzuan gizona. Orduetik onera, zer ez degu ikasi? Zer aldaketa ez digutu txalotu? Dom Geranger berak ere amestu ote zuan orduan, berak egun aietan pizten zuan izpia, urte gutxi barru, su, mundu guzira zabalduko zan su biurtuko zala? Bañan, liturjiaren berpizte edo Eleiz-otoitz onen berpizte, onen asiera, zabalkunde eta gaur nola dijoanen berri ematea nere elburu ez izanik jakin nai lukenari bi idazti (ainbesteetatik) aurretuko dizkiot. Bat: "Histoire du mouvement liturgique" dom Rousseau'k idatzia. Bigarrena: "Historia de la Liturgia" Righetirena. Bi idazti auek gauz guzti auen berri sakonki eta maisuki ematen digute.

Liturji alde, Liturgia erriari sarrerazteko, uler-arazteko, zenbat lan egin dan azken urte auetan ere badakigu, eta txalotzen degu benetan. Orain arte erria alde batera utzita bezela genduken gure Eleiz-otoitz eta Elizkizunetatik. Zergatik ori? Ez, noski, Eleiz-otoitza berez erriarentzat ez dalako. Erriak ez luke egon bear "ikusle bezela" eleizkizun batean. Orain toki geintsuenetan ikusi oi dugun bezela. Ez! Mezetan batez ere, erriak "egiteko" bat badu Apaizarekin bat. Egiteko ori ziur ziur zer dan jakitearren lan aundiak egin dira, aldaketa ikusgarriak ere bai, eta egunetik egunera aundiagoren zai zai gaituzute. Galdera guzi auri erantzun egokia ematearren Eliz-gizon jakintsuenak batzarretan eta biltzen ikusten ditugu. Oraindik asko ez, il onen 18'tik 22' era Asis'en izan degu garrantzi aundiko LITURJI-PASTORAL buruz Batzar Nagusi bat. Eleiz artzai ugari, Eleiz gizon jakintsu... bildu ziran gai auetaz itzegin eta gauz asko erabakitzearren.

Dakigunez itzaldi bikaiñ, agerpen sakon liturjiaren alderdi geienak aztertuak izan ziran. Eta jakiña, nola ez! Aita Santuaren eder bat ere izan zan bukaeran. Asis'en bildu zan LITURJI-PASTORAL'eko Batzar Nagusi onen elburua au zan:

"Pio XII garrenaren menpean liturjiaren berpiztea". Enoa ni orain Aita Santu onek gauz ontan egin duan lan guzia azaltzea; nere asmoa ez da, dakizutenez, ori. Sar nadin, beraz, batzar nagusi oni Aita Santuak zuzendu zion itzaldiak zer di-on ikustea:

Au ere, bere beste itzaldi guztiak bezelaxe, erakutsiaz betea. Eleiz-otoitzaren barru barruan, ustekabean sartzen gaitu. Egi esateko, Aita Santuak itzaldian erabili digun gaia, ez degu, Asis'ko batzar nagusi ortan aztertu diranetako bat. Bañan, ez du orrek esan nai garrantzirik gabekoa degula. Ez. Aundia bait du, ikusiko dugunez berealaxe.

Aita Santuak liturjiaren berpizte ori Jaunaren gaurko gizonarenganako maitasunaren ezaugarri bat edo, baita ere gizonak ezkutuki arrigarri auetan murgilarazteko Goteunaren bere Eleizara joan-etorri bat, degula esan ondoren, liturjiak Eleizarekin lenik, eta Jaunarekin gero zer ikusteko duan azaltzen digu.

LITURJIA eta ELEIZA

Liturjiaren Eleiz "osoaren" egitekoa degu ez alkarte bakarren bat edo besterena. "Sacra Liturgia integrum constituit publicum cultum Mystici Iesu Christi Corporis, Capitis nempe membrorum" (AAS a.39(1947) p.528-529). Ez da, beraz, bereiztasunik egin bear Eleiz al-tzoan. Eleiza ez dute egiten apaizak bakarrik; eleiztar guzi-rekin batean baño eta bakoitzak, bai Apaiz bai beste gizon emakumezkoak Jaunagandik artu duten oro jarri bear dute. Apaizek bere ditu Aita Santuak "depositum fidel" eta "depo-situm gratiae" izendatzen dituan altxoarrak. Lenengotik, ots, siñismen altxorretik idazteun eta ao-jakintz edo tradizioa-tik (antziñate) sinismen ezkutukiak arturik liturjian sar-erazten ditu, batez ere Irutasun Deunari eta Gizakunde eta Eroskundeari. Bigarrenetik, ots, Jaunak Bidaliari eman zien "depositum gratiae" edo ortatik berriz, esker zerutiarra da-maigu, baita ere bataioa, etortzaren bidez gure erruak barka-tzeko aitortza eta apaizgintza ere bai. Auek denak liturjian dira burutzen. Eta jakiña, apaizak liturjiaren bidez, guri Ja-inkoaren egi eta grazia ematen badigute, berak artu bearrean arkitzen gera, al degun guztia egin bere alde, eta gero berak

agintzen diguten bezela, bizi.

Len esan degu liturjia Eleiz osoaren egitekoa degula; bañan gogoan izan bear degu liturgia ez dala Eleiz osoa. Izan ere, Eleizak lagundi danez, liturjiaren bidez agiri-an ematen dion gurpenaren ondoan, izkutuan ere Jauna gorstu eta gurtu bait dezake.

LITURJIA eta JAUNA

Mezaren liturjiaz mintzo zaigu bigarren alde ontan, eta noski, Jaunagaz, bera bait degu emen Apaiz eta eskeiñi. Aita Santuak iru atzalpen egiten dizkigu gai ontaz:

lenik, Jaunak zer dagian liturjian. Sagaratze garaia degu Mezaren mamia. Entzun ditzagun Aita Santuak jartzen dizkigun itz berak, Trentzo'ko Batzarretik artuak: "In divino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur et incruentum immolatur, qui in a a Crucis semel se ipsum cruento obtulit". Itzuliaz: bein gurutz gañean min ikaragarrien erdian il zan Kristo berbera degu, gaur aldareko opa maiean, mezerdi garaiean iltzen dana; emen ordea, odol ixur ketarik gabe. Kristo bera degu eskeiñia eta baita ere eskeintzen dana. "...Idem nunc offerens sacerdotum ministerio" apaizaren bitartez, noski.

Mezerdia, sagaratze garaia degu Mezako unerik aundiena; Kristo orduan, ots, apaizak: "au da nere gorputza eta au da nere odola", esaten duaneantxe, eskeintzen bait da opari bezela.

Ondoren, Kristo nola dagoen opa maian. Kristo ogiardean antz-irudipean arkitzen da, bere gorputz-odol, arima ta jainkoatsunarekin bat. Jauna era ontan arkitzen eta mendi batean izkutatu (Jn. 6, 15). Etzuten txoratu Erramu igandeko osanak; ez da ere okildu gurutz gañeko "crucifige" deadarrak. Bietan gizonki jokatu zan".

Kristok zer erakusten zuan:

"Kristo nola mintzo oi zan aztertu ondoren zer erakusten zuan bere itzaldietan azaltzen digu. Kristok guzien gañetik gogo aundi eta biotz garbia eskatzen zien entzuleeri, berak esana ongi ar zezaten. Biotz garbia, otx, dollorkeririk eta azal-uskeririk gabea; gogo bizia Jaunaren jaurerriaren

onerako, beraz, zesaiena siñesteko eta betzeko.

Orrela gerturik zeuden biotzetan erakutsi arrigarrrienak ixurtzen zituan. Bere zeruko Aitarekin egunetik egunera lotuago zedin lokarri batez batu nai zituan. Eta auzeri alde batetik bildurra erakusten zien bere Aitari buruz eta bestetik neurri gabeko maitasuna. Jesusen itza entzunik gizonak biotza berarekin batuago sentitsen zituten; bereganako siñestea, bere maitasunari buruz uste osoa, beragatik erabat eskeintzea, eta berak egiña egiteko asmoetan pizten zituan. Kristo degu itzaldien mami. Kristo gabe itzaldirik ez dago. San Pablok orixe bera digu dezaigunean: "gure itzaldia Kristo degu eta au gurutz-iltzatua."

Ortik kanpo, eskeintz aundien artean (zerua, betiko bizitza, eukaristia, eta abar...) bere eginbearrez mintzo oizitzaie. Batez ere, otoitza, biotz barruko apaltasuna, arrokeriaren aurkako; egonarri eta gogo ona jasan bearretan; lagunurkoarekiko maitasuna eta abar... itz batean, kristau zintzo bezela bizitzeko bearrezko dituan betebearrak erakusten zizkien. Eta Aita Santuak diones "...apaizak Kristok erakutsi zion bide beretik joan bear du, bere itzaldiak arnari ugari izan dezaten eta Kristoren gogozko ditezen. Kristoren antzera mintzatu mintzatu, Kristok erabillitako gaiak erabili"...

Bere itzaldi luzearen bigarren aldian Eleizaren egitekoa Jainkoaren Itza zabaltze ortan; nola burutu duan egiteko ori aintziñako garaietan eta azkenik, gaurko egunean egiteko orri buruz nola jokatu bearrean geran erakusten digu. Luzatzerik ez ta, itz batean esango det:

Eleizaren egitekoa Jaunaren Itza zabaltze ortan. Itz gutxitan garbi azaltzen digu: "Eleizaren egitekoa itz ori zabaltzean, Kristo berak egiña eta ark bezelaxe egitea da", lenengo aldian azaldu degunari jarraituaz; eta ori "esaten degunari begiratuaz, eta baita ere gizonak zintzo izateko Kristok eskatzen zizkien eta nai izan zuanari begiratuaz.

Antziñako garaietan Eleizak nola bete du egiteko ori:

"Eleizak Goteunaren indarrari esker, zabaldu du mundu zear Kristoren egi ori. Bere bitartez, lurra antzaldaturik utzi du, ez bein bakarrik gañera, asierati gaur arteraño. Eleizaren elburua itz ori zabaltzean gizona Kristau egi-

tea da, eta Jauna Egi, Bizitz, Grazi danez agertzea. Eta alde oni begiratzan badiogu, esan dezakegu Eleiza, orain eta beti egun egunekoa izan dala, tokiko oitura, biztalle, izkuntzetara jarriaz. Ori irxtearren, egia da burruka, gorroto eta neurri gabeko naigabeak jazan izan bear baitu ere.

Eta gaurko egunean?

Jakingo ote du Eleizak azken urte auetan ikusi ditugun era guztiatako aldaketa, naiz jakintz arloan, gizatiz-tirenean, asmakizun izugarrien aurrean, jakingo ote du Eleizak nola jokatu, au guztieri begiratu ta moldatuaz? Galder a garratza bañan erantzun egokia azkar eman bearrekoa. Ortarako, Aita Santu berak zuzenbide argi eta ezinobeago batzuk damaizkigu. Apaizari ere dazaigu: "Animen zaidari diranak, gaur eguneko jakintzak esaten digutena jakitea beartuak daude. Izan ere, auek, bakoitzak bere galderak egingo dizkigute, naiz geroari buruz, eta naiz goikoari buruz, eta erantzuna eskatuko. Jakingo aldegu galdera aueri erantzun egokia ematen?"

Azkenik, Aita Santuak ederki agertzen digu Kristo Bitarteko bagedu ere, Jainko ere degula, ots Jainkoaren Itza. Bere Jainkotasuna ez luke ifioiz Liturjiak izkutuan edo utzi bear. Kristo, egiazko gizon, bañan baita ere egiazko Jainko badegu.

Bukatzeke, Liturjiak zer ikusteko duan esaten digu, bai atzokoari buruz, bai biargoari buruz. Erakutsi eder batzuk damaizkigu: Ez itsu itsuan alde batera utzi lendik datorki -gun oro. On danari eutsi, bestea utzi. Gaurko egunean beriz Liturji gaietan ikustendeguna au da: aldaketa edo asmakizun gogo, naiz elizkizunetari buruz, naiz erri-izkuntzaren alde. Gero Meza Erriari begira ematea zetkegiten duan eta gainera Erriari begira Meza emate onek zenbat on lekarliguken adieraztera damaigu.

Itzaldi onen garrantzia, itzez itz emen jarri ba gengan obeto ikusiko zan. Bear bada, egunen batean...

=====

GOTZAINTZ-EGUNERATZE (Adaptación Pastoral) buruzko
Seigarren asteari(14'ean)

ITZALDIA

Au ere garrantzi aundikoa, batez ere gu, lekaide geranontzat. Itzaldi luze eta eder. Gu erriari Jaunaren Itza zabaltzeko jarriak gaituzute, Jesus berak esan baizigun: "Zoazte toki guztietara eta Berri Ona zabaldu". Bear bada lenengo ekiñaldia egiñik degu; bear bada, ez. Dana dala danok, teologilari izendatzen geranok, ortara goaz. Itzaldi au ere itzez itz irakurri bearrekoa degu. Erakutsi bikañenak damaizkigu Aita Santuak.

"Gaur eguneko gizona Jainko Itzaren egarri degu". Egarrri ori asetzeko Itz au erriari nola azaldu bear genioken esaten digu, toki, garai, gizoneri begiratuaz. Apaizen itzaldiak zer nolakoak izan bear duten adieraztea ematearren, Kristok zer eta nola mintzo oi zan azaltzen digu.

Lenik, Kristo nola mintzo oi zan; gero Kristok zer erakusten zigun.

Kristo nola mintzo oi zanari buruz:

Kristo bere itzaldietan, lenik bere buru eta itzaren jabe agertzen zan eta gogo guztiz Jainko itza zabaltzen zion: "Nik erakutsia, ez da nere; badali nuanarena baño. Beretik mintzo dana, aintza du amesten, bañan norberarena. Bidali duanaren aintzaren atzetik dabillena, ori bai dala egizale, beregan ez du tokirik gaiztakeriak". (M.c.8,2).

Bigarrenez animen onerako erabat eskeintzen da.

"Misereor super turbam". Gizalde onek kupitzen nau. Artzai onaren alegiak asko erakusten digu gai ontaz. "Ni naiz Artzai ona. Artzai onak bere burua jartzen du ardiak gaizkatzearren (Jn.10,1-12). Kristo ere gizonen ozerako bakarrik nekartzten zan, aspartzeke alde batetik bestera joan atorri ugariak ibilliaz, naiz Sinagogetan, naiz Jaunaren etxean, urgeldi inguruan, naiz itxasoan txalupa baten gañean, eta naiz mendietan; gaxoeri osasuna, eta ildakoeri bizitza emanaz; mirari ugariak egiñez gizonen bere itza onartu eta siñetsi zezaten; eta onela Jainkoaren Itza biotzetan errotu zedin eta arnari joriak eman zitzen.

Irugarrenez, bere Itza ongi edo gaizki artua izango zan ari etzion begiratzan; onek etzion ajolik; bere mintzal-diak gizonen ongi naia edo gorrotoa ekarrezaziko ziotenik bost zitzaion. Idazle eta Pariseutarren arrokeri eta aundi naikeria argi itsusten zituan. Agintari eta lurreko aundieri bildurrik etziela edonoiz agertzen zuan (Mt. 23, 1-36). Mirari aundi bat egin ondoren erriak errege altza nai izan zuan ba-tean, igesi jua zitzaion.

DONETASUN eta GOTZAITZA (Perfección y Apostolado)
buruzko Españiako Batzar Nagusiari (20'ean)

ESKUTITZA

Danok degu batzar onen berri. Madrid'en bildu ziran agorraren 23'tik Urrillaren 3'raño Gotzai, Apaiz, Lekaide, Lekaime eta beste Eleisgizontalde aundi bat. Bostfil-latara iritxiko zirala esan zan. Beren elburua? Gotzaintza gaurko egunean nola burutu eta donetasuneko goi-mailatara nola iritxi, bizitz on bat eramanez, apaiz zintzo erdi lekaide on izanik, eta ortara iristeko bide berriak irikiaz, aolku eta zuzenbide bikañak emanez. Eta jakiña, Aita Santuaren itza batzar ontan ere entzuteko zoriona izan genuen, eskutitz eder bat idatzi zien batzar lagunei azken egunean. Bertan Gotzai, apaiz, lekaide eta guzien batasuna txalotzen du lenik. Izan ere, arrigarri eta pozgarri ez al da Eleizaren Zaindarien artean batasun ori ikustea? Ondorio bikañak emango ditu, noski.

Beste askoren artean esaten digu: "Gozzaintza, ots, lagunurkoari laguntza emate ori, alperrikako izango da, Jesu-kristoren jarraille zintzo direlarik, bere oituretan agertzen ez dutenak, siñismenak agintzen dien eran bizi ez diran eta biotza Goi-maitasunez urturik ez dituzten apaizengandik ez badator. Saiatu bitez, beraz, apaizak Jaunak eskatzen dien maila ori iritxi arren; eta ortarako, ototzaren maitale bitez, egunetik egunera aurrera egiñik. Oitura garbikoak eta eleiz-jakingaiak ikasi eta sakontzeko gogo aundikoak, egunetik egunera aunditzen ari diran bearreri, eskatu bezela erantzuteko gai izan ditezen".

"Kristau bizitzaren mamia Jainkoaganako eta lagunurkoaganako maitasuna Jesus berak erakutsi digunez; ez noski, nolanaiko maitasuna, ez; bañan benetakoa, barrutik datorkiguna, eta geldit egoteke lagunurkoari benetan laguntzen diona".

Apaiz eta apaizgaieri batez ere nola bizi bear du ten agertzen die: "apaizek bere bizi osoan beste edonor baño zuzenago eta zintzoago izan bear dira; guzien eredu direla-rik", besteen aurrean bizitz oneko agertzeko ordea, bere barne barnean ere orrelaxe izan bear dute; barnetik ez datorrena ez bait da egiazkoa.

Beste toki batean ere ederki adieraztea damaie apaizeri bidalitasuna apaiz izatetik datorkiela. Apaiz dan une bertatik, Gotzaintza egitea beartuak daude, ots, lagunurkoari bear duan guzietan laguntzera.

=====

OTOITZ LAGUNTZAKO (Apostolado de la Oración)

Erriarteko batzarrari (29'an)

ITZALDIA

"Danok lan egin dezakete lagunurkoaren alde, misionero edo bidali bezela ez bada ere, bai otoitzaren bidez. Guztieri ez die Jaunak eskatzen Xabier dar Prantziskori eskatu ziona; guztiori ordea gure otoitzak eskatzen dizkigu, otoitzaren bidez bidali izatera beartzen gaitu. Au denak dezaketena da. Eta bazkun onek ez die geiago eskatzen beretarreri: "...egunero egunero Jainkoari eta Kristori bere otoitz eta egintzak eskeñi, dagitena eta yasan bearko dutena, gertakizun onak eta txarrak, baña guzti auen gañetik norbera Jaunari eskeñi, Jesusen opa-maiari batuaz al duten eran, Ama maite Mari bezela, eta Aita Santuaren maiari begiratuaz Eleiz osoaren onerako"...

Ara emen Laguntza onen mamia, Aita Santuak "Kristoren Antz-Bide"tik artzen digu(4Id.8 at. 1-2). "Ni, nere Aita Jaungoikoari eskuak gurutzean zabal eta larrugorrian eskeñi nintzaion eta nere gorputzran etzan tokirik opari bezela rskeñi ez nionik bere asarrea alderatzearren. Era be-rean zuek ere egun egunero mezetan eskeñi bear zatzaqkiote Jaunari Opari garbi eta erru gabe bezela, zuen indar eta gogo guztiz, zenbat eta batuago nerekin zaitezten,"gizonen

onerako ezartzen die itz auri Aita Santuak.

=====

Ara emen II ontako beste Itzaldiak

- 3'an Kolonian bildu ziran 77'enKatolikentag'ko bazkideeri. Eskutitza.
- 6'an Barcelona'ko Ekintz Katoliko'ko lagintzalari ta sale-rosketarien talde bati.
- 7'an Liverpool'go Itxas Laguntza'ko taldeari. Itzaldia.
- 9'an Ondasun erabilisti'ko(ciencias económicas) Erriarteko elkargoaren lenbiziko batzarrari.Itzaldia.
- 10'an Españi'ko Langintza ta Salerosketa-langilleei.Itzaldia
- 11'an Sendagille katolikoan 7'garren erriarteko Batzarrari. Itzaldia.
- 12'an Sendaizti'ko(Dietética) 2'garren erriarteko Batzarre-koei.Itzaldia.
- 13'an Pake-zaintzalle'arteko Irlandar talde bati.Itzaldia.
- 20an Izarristi'ko(Astronautica)7'garren arriarteko Batzar lagunei. Itz bi.
- 26'an Madridén bildu zan Apaiz-Batzarrari.Eskutitza.
- 27'an Costa Rica laierri'ko Lendakariari. Itzaldia.
- 30'an Esne ta esnekiko 14'garren erriarteko Batzarrari. Itza ldia.

U R R I L L A

- 1'an Olami-Egilleen Europako Zaiñetxe(sindicatos) Elkargoari.Itzaldia.
- 2'an Erriarteko Fiscal-Elkargoaren 10'garren Batzarrari.I-tzalditxo.
- 4'an Seguro-etxetazBeguiratzalleen erriarteko 3'garren Izke-taldiari.
- 4'an Alemani ta Austria'ko sendi katolikoan Batasunari.Aolku.
- 6'an Quioterapia'ko Itali'ko 4'garren Batzar nagusiari.Itza ldia.
- 7'an Inozenzio XI'ren Doztsutze egunean. Irratitza.
- 8'an Ola txikien\Elkargo katolikoan erriarteko Batzarrari. Itzaldia.
- 12'an Aleman eta Ungarotar Erromako Ikastetxeari.Agur-itza.

- 13'an Erroman dagon Españi'ko Ikastetxearen lenengo Arrijar-
tze egunean. Itzaldia.
- 14'an Itali'ko Emakume-Batzari. Irratitza.
- 18'an Europa'ko Errien Osasuneko Elkargoari. Itzaldia.
- 19'an Surik ez gertatzeko ta itzaltzeko lanbide duten erri-
arteko Elkargoaren l'go Batzarrari. Itzaldia.
- 21'an Nueva York'o American Cyanamid Company-Lederle Labora-
tories Division'en arriarteko Batzarrari. Itzaldia.
- 23'an Venezuela'ko Kanpo-arazoetaz Jaurleari. Itzaldia.
- 24'an Melbourne'ko Olinpi-jolasrtara bildu zeranei.
- 25'an Erri-erdiko (Clases Medias) gizonen erriarteko Elkargo-
ari. Itzaldia.
- 27'an Etxaipean izandako Españiar talde bateri. Itz bi.
- 27'an Berri-etxetako (Agencias de Información) Nagusiei. Itzal-
dia.
- 28'an Prato'barrutiko Langille talde bateri. Itzaldia.
- 28'an Emili-lurraldeko Errieri. Irratitza.
- 28'an Ungari'ko gertakizuneri. Idazkia.
- 30'an Sabadell'ko Batzokiko talde bati. Itz bi.

=====

A Z A R O A

UNGARI, POLONI TA SUEZ'en GERTATUERI BURUZ

Azken urte auetan Ungari erriari gertatu zaiona guztiok gakigu. Erri txiki bañan biotz dun au, aspaldi on-
tan Rusia'ren atzaparretan erortzeko zori txarra izan zun.
Egunartetik asi zan erri onen eriotz nekea. Askatasuna gal-
du, eta Rusiak jarri zizkion naguzieri menpeko; gozea asetze
korik billati eziñik; errengo egunean esnatuko ote ziran
jakiteke, nagusi berriakin ondo etortzen etziranak illak e-
do espetxetan sartuak zirelarik; pakerik ez; askatasunik ez;
eskubiderik ezagutzen etzitzaiolarik...ara emen Ungaria az-
ken urte auetan.

Bañan nazka nazka egin da zeuden Ungaro gaxoak;
bere nagusi komunistaganako gorroto bizia sortu zitzaien bi
otzetan, eta Urrilla aurrera zijoalarik, beren nazka eta
gorrotoa bat bateab agertu zituen, eta...utikan rusoak Ru-
si'ra, esanik, aien aurka altxa ziran. Guziak dakigu zer .

gerta zitzaien!... Itzak ez dira naiko gertakizun au azaltzeko. Ixildu bitez beraz...eta otoitz sutsoak bijoakio Guzialdunari...Beraz ar bitza il diranak bere magalean(goian bitez) eta erruki begiz zanpatua bañan bizirik gelditu dan Ungaro erriari begiratu.

Bañan, ori naiko ez balitz bezela,Ungarian bakarrik ez dabiltz gizonak bat bestearen aurka. Gorroto berarekin, bañan beste elburu edo azken batzuekin,Egipton'ere gudan dabiltz. Suez'ko ibaia ontan batzuen ezkubideak besteak ez dituztelako ezagutzen edo; eta jakiña, erabakitzeko...guda.

Aita Santuaren biotza auek jakitean, negar malkoak ixurtzen ari da. Gertatuak min ematen dio eta gizon guztiak aita on bezela maite dituanaren biotza, illun dago.Eta bere miña argikiro azaltzen digu. Bere itza toki orotara zabaldu da; beste iñoiz ez bezela,amabost egun barruan lau aldiz entzunarazi du bere Itza. Iru idazki eta Dei bat. Lauek garrantzi aundikoak eta erakutsiaz beteak. Ara emen Idazki eta Dei auen egunak:

Ungarian gertatuari buruz,Urrillaren 28'an
Egipton gertatuari buruz, Azaroaren lenengoan
Ungaria'ko gertakizuneri buruz,Azaroaren 5'an.
Pakearen eskeko Dei-miña,Azaroaren 10'an.

1) Ungarian gertatuari buruz:

"Sortaldeko European,eta batez ere txit maite degun Ungari erriñan ikusten ditugun gertakizun negargarriak bene-benetan nere biotza ukitzen dute;"gero Gotzai, Apaiz, Eleiztar bakoitz eta gustieri,pake esme Jaunari otoitz egiteko eskatu ondoren esaten du:"...guztiok jakin bear dute ergigikiro, errietako iskanbillak,eriotza berakin duten iskilluz edo erritarrak beartuaz zuzentzerik ez dagola..." Ze gogotan izan bear lituzketen itz auek sasi egintzari batzuek!

Ungaro erriaren sinismentasunez mintzo ondoren,esaten die:"Ziur ziur gaude erri maite maite au gaur eguneko ez bear ikaragarrien erdian, pake eta askatasun eske Jaunagana zuzenduko dala..." Gero jarraituaz,dio:"Ziur ziur gaude mundu guziko kristau guziak edonun izan,ainbeste beke eta naigabetan mutgildurik dauden Ungaro anaiakin batera,o-

toitz egingo dutela, maite ditugula ezagutzera ematearren beintzat".

Batez ere aurtxoan otoitz, eskari beroak eskatzen ditu, eta au: "...odol udturik dagon Ungari erriari, eta bera bezela komunista edo orrelakoen menpean aekitzen diran arriari, askatasuna eta pakea lortzearren.

2) Egipton gertatuari buruz:

Poz pozik dagoela, dio asieran, bere lenengo Idazkian eskatzen zuenez, Jaunak bere eta guztien otoitzak entzun dituala ageri dalako; Ungari'tik Rusoak bazijoaztela zabaldu baizan orduan. Bañan Ungarian, danek pake itxura artu zuala zirudinean beste toki batean sua pizten zan, Egipton, eta ez nolanaikoa gañera. Orregatik dio Aita Santuak "...su izpi batek oso errez ekarrarazi leike su ikaragarria".

Eta "...gertakizun onen aurrean zer deusket nik? galdetzen du, biotz biotzetik. Jaunari otoitz, eta zueri, zuel ere nere eskariaueri zuenak batzeko eskatu baizik?" Agintariei ere dazaie: "...Jakin ezazute guda batek on aundirik ez dakarkiala iñoiz, ez-bear eta naigabe ugari bai, ordea. Gizonen arteko asarreak ez dira su izkilluz zuzendu bearrekoak..."

3) Ungariko gertakizun berriei buruz:

Len esan detanez, Ungarian pake pixkat sortu zala zirudin; Rusoak bere etxeetara zijozazen; askatasuna zetorkiela uste zuten, bañan...zori txarrez, egun bateko ustea; egun bateko itxaropena...Gerokoa badakigu. Aita Santua iñoiz baño gogorrago, iñoiz baño argiago mintzo zaigu: "...Oraintxe jakin ditugun berri auk nere biotza negar malkoz bete dute, Ungariako uri eta errietan, gogo guztiz askatasun egiazko bat opa duten erritarren odola ixuri dala esan baidigute. Eginkisun auk katoliko diran gizonen biotzak garraztasun eta zumiñez bete ditu, bañan baita ere askatasuna beren duten errietakoenak ere..." "Errien askatasuna ez liteke odol us-tuaz oinperatu". Eta Ungari goxoari ori egin diotenen aurka itz auk zuzentzen ditu: "Il diran ungaroen odola Jaungoikoa-ri eske ari da, Abel errugabearen bezelaxe;" "...eta gizonak izkutuan egindako pekatuak epaille zintzo antzo zigortzen dituan Jaun onek, badañi noizean bein, gertakizunak erakusten

digutenez, agintari eta errien bidekabekeriak oraindak bizi direlarik, zigortzen". Eta azkenik bidegabekeri guzti auk konpondu ditzazken Jaunari laguntza eske asten da, esanez: "Jaungoiko txit errukitsuak erru dunen biotzak uki bitza, bidegabekeriak aizaturik, guda ere buka dedilla, eta erriak elkarren artean alkarturik, batasun estuenean bizi ditezela".

4) Pakearen aldeko Dei-miña.

Pakea....zintzotasuna...Auek dira, Aita Santuak bere Idazki auetan atergabe erabiltzen dituan itzak. Pake ordez, gudatea; zintzotasun ordez, bidegabekeria; askatasun tokian, menpekotasuna. "Pake-askatasun aldeko auziak atzera anka egin du..." Au guztien etorburu dan maitasunaren ordez, gorotoa. "Erria batzen, eta biotzetan poza zabaltzen asia zan itxaro-lokarro me ura, ausi egin da..." Auek zuzentzearren, zer dezakegu? Gaur eguneko gertakisunak pakea eta askatasuna edozein aberaztasuna baño gelago maite ditutela sendi eta erriak, agiri agirian jarri digute. Beraz, "Pake-bideak eriki bear ditugu, indartu bere zai dauden biotzak, eta ustea galdu dutanen biotzetan itxaron argi izpia ixuri". Au irixtearren munduko erri guztieri batasuna, eskatzen die.

Baño erriarteko ixkamil guzti auk, bidegabekeri auk, naspil, izugarri auk Jaunak bakarrik zuzendu ditzazke la ikusiaz, berari eskari sutsu bat dagio: "Jaungoikoa, Jaungoikoa, Jaungoikoa! Izen maitagarri au, eskubide, zuzentsun eta askatasun izendatzen diran guztien etorburu degun izen au, erriko etxe eta enparantzetan, sendi eta lantegietan, jakintsuan eta langilleen ezpañetan, izparringi eta irratian entzun dedilla! Jaungoikoaren izena gogo oneko gizonen ikurriña bedi, erri lokarri, gizon guztien osasuna lortzearren lanean ari diran anai eta lankideen arteko ezaugarri". "Baño batez ere, Eleiz eta zuen biotzetan entzun bedi izen au. Eskatu zaiozute berari, Alguztidun danez, lagundu dazaigula konpontzen, gure indar bakarrez iñola ere konponduko ez gendukena".

=====

A Z A R O K O beste Itzaldiak

- 1'an Sortalde-Erdian piztutako guda dala ta, pakearen aldeko otoitz-eskatzea. Idazkia.
- 1'an Nork biribil ederrago'ko bederatzigarren erriarteko txapelketari. Aolku-itzak.
- 3'an Alberto Martin Artajo jauna buru zala Españitik bidalitako saillari. Itzaldia.
- 5'an Ungariko gertakisun berrieri buruz. Idazkia.
- 8'an Kristau pizkundekoeri. Aolku-itzak.
- 10'an Pakearen eskeko Dei-miña.
- 15'an Itali'ko Soñisti(anatomia)buruz egindako batzer nagusieri. Itzaldia.
- 18'an Terni'ko sei milla langilleeri. Itzaldia.
- 23'an Itali'ko errietxe eta mendi-goizale batasunari. Itzaldia.
- 24'an Europa'ko gaztediaren aldeko bazkuneeri. Itzaldia.
- 25'an Erri legelari ta jaurleen talde bati. Itzaldia.
- 27'an Orthocida"ren erriarteko batzarrari. Itzaldia.

Balardi'tar Jon

Lazkao'ko beneditarra

